

synes jeg er mindre smagfuldt. Jeg har været noget stødt af at høre folk sige: Skal sådan nogle som os nu i gabestokken? Ja, hvorfor ikke? Det er der ikke noget at gøre ved, det er jo en del af omkostningerne, og det må vi andre også.

Det kan også godt være, vi skal bruge denne lejlighed til også at få gennemdrøftet hele problemet med vores behandling af embedsmændene og deres behandling af os og benytte anledningen til at spørge: Hvordan sikrer vi, at vi både retligt og politisk får et system, der i hvert fald bliver bedre, end det er jo? Jeg synes, vi for tit havner i dilemmaer om vores embedsmænds roller, og jeg synes indimellem, at nogle af dem er lidt for smarte – nu skal jeg endelig passe på ikke at generalisere, for de er dybt forskellige – til pludselig at trække sig ud og være næsten noneksisterende og ligne noget fra den tid, hvor der var paryk på og andet end en computer inde i hovedet, og ingen kunne have personlig politisk interesse i noget som helst. Det må vi have med.

Jeg er meget ked af, at kommissionen endte med at komme med en enig indstilling om lukkethed, for jeg ved, at det ikke var tilfældet, og vi fulgte heldigvis debatterne. Det gode ved, at tingene er åbne, er jo, at man også får lejlighed til selv at vurdere og følge med, og derfor ved jeg, at det i hvert fald ikke er noget, Gud har fundet på, at der skulle være lukkethed. Det er heller ikke stensikkert, der er så stor enighed om det i selve kommissionen, og jeg synes slet ikke, det er det, vi skal lande med til sidst.

Lad mig sige til sidst, at vi skal bruge denne proces til at sikre, at offentligheden kan blande sig. Det har været SF's ønske, at vi fik en god debat og også får det i udvalget, og at vi kan skifte mening, hvis argumenterne gør tilstrækkeligt indtryk. Det betyder naturligvis også, at folk udefra skal kunne komme til os og indimellem være med til at give os gode ideer og måske kritisere nogle af dem, vi selv har fået.

Bjørn Elmquist (RV):

Der er mange af os, der i nogen tid har set hen til at få rapporten fra det særlige udvalg, som blev nedsat for at udtænke et redskabsrum, havde jeg nær kaldt det, af muligheder for Folketinget og offentligheden til at tage fat på disse meget svære sager, som vi har haft fra vel nok anden halvdel af 1980'erne.

Det Radikale Venstre vil meget gerne takke for den betænkning, som er kommet, og for det dygtige stykke arbejde, som er gjort. Jeg er glad

for, men på ingen måde overrasket over, at se, at formanden for udvalget, hr. Nordskov Nielsen, er til stede her i dag.

Folketingets partier har fremsat et forslag, og vi var enige om, at vi ikke ville binde os selv og de enkelte partier til 100 pct. at følge forslaget. Men det er vores overvejende opfattelse, at dette forslag faktisk er så tæt på det optimale, som vi kan komme. Det er muligt, at der undervejs skal rettes nogle ting, og jeg vil om et øjeblik prøve at kommentere noget af det, som vel udgør de besværligste, de mest omdebatterede spørgsmål.

Vi har allerede ved et par lejligheder set særlige lovforslag, som etablerede en undersøgelseskommission, f.eks. i forbindelse med Færø-sagerne og Nørrebrounderøgelsen, og her valgte man modeller, som ikke hele vejen igennem svarer til det lovforslag, vi har her, eller til de modeller, som lovforslaget opererer med. På Nørrebro var der f.eks. en indstilling fra forskellige instanser, bl.a. Advokatrådet, til justitsministeren, som ikke havde nogen valgmulighed, i den forstand at der kun skulle indstilles så mange kandidater, som der var medlemmer af kommissionen. Omvendt havde ministeren pligt til at vurdere de pågældende personers habilitet, og i sin habilitetsvurderingsprocedure kunne og skulle han have kontakt med Retsudvalget og dermed de politiske partier.

Det er en politisk fase, kan man sige, som dette lovforslag ikke opererer med; men det første af de hovedspørgsmål, jeg vil pege på, har alligevel lidt at gøre med det, nemlig: Hvem skal kunne nedsætte en undersøgelseskommission? Her er vi fra mit partis side på det rene med, at det kan og skal kun være regeringens opgave, og via de almindelige kontrol- og ansvarsmekanismer, vi har i det politiske liv i Danmark, vil Folketingets indflydelse være sikret. Helt åbenbart bliver det, når der er tale om en mindretalsregering, for så kan ingen ministre eller regeringen som helhed slippe af sted med at udpege personer eller beskrive et kommissorium, som et flertal i Folketinget ikke synes om. Regeringen kunne blive fældet på det, så man kan sikkert forestille sig, at ministrene nok skal holde sig borte fra den situation.

Men hvad nu i den anden situation, hvor der er en flertalsregering? Hvad gør man så? Er der så et hensyn at tage til et politisk mindretal i Folketinget, som siger: Ja, nu sidder regeringen – det er ganske vist en helt hypotetisk situation, allerede af den grund, at det er sjældent, vi har